

ЕПУБЛИКА СРПСКА
Агенција за осигурање Републике Српске
Бања Лука
Бана Милосављевића 8/II
e-mail: kabinet@azors.rs.ba; www.azors.rs.ba
тел/факс: +387 51 228-910, 228-920

REPUBLIC OF SRPSKA
The Insurance Agency of Republic of Srpska
Banja Luka
St. Bana Milosavljevića 8/II
e-mail: kabinet@azors.rs.ba; www.azors.rs.ba
phone/fax: +387 51 228-910, 228-920

ИЗВЈЕШТАЈ
о раду Агенције за осигурање Републике Српске
за период од 01.01.2019. до 30.06.2019. године

Број: УО – 18/19

Датум: 18.09.2019. године

Бања Лука, септембар 2019. године

САДРЖАЈ

УВОДНА РИЈЕЧ.....	4
1. АГЕНЦИЈА ЗА ОСИГУРАЊЕ РЕПУБЛИКЕ СРПСКЕ	5
1.1. Мисија, визија и циљеви	5
1.2. Надлежности Агенције	6
1.3. Органи управљања и организациона структура	8
1.3.1. Органи управљања	8
1.3.2. Организациона структура	8
1.4. Законодавни оквир	10
2. РЕГУЛАТОРНЕ И НАДЗОРНЕ АКТИВНОСТИ АГЕНЦИЈЕ	11
2.1. Регулаторне активности	11
2.2. Надзорне активности и лиценцирање	12
2.2.1. Издавање дозвола за рад и издавање других одобрења	12
2.2.2. Надзорне активности	14
2.2.2.1. Континуирани надзор	14
2.2.2.2. Редовне и ванредне контроле.....	16
2.2.2.3. Мјере надзора.....	17
3. АКТИВНОСТИ У ВЕЗИ СА ЗАШТИТОМ ПОТРОШАЧА У ОСИГУРАЊУ.....	19
3.1. Омбудсман у осигурању.....	19
3.1.1. Активности у вези са приговорима/захтјевима за вансудско рјешавање спорова из осигурања	20
3.1.2. Едукација потрошача у осигурању	21
3.1.3. Друге активности Омбудсмана у осигурању од значаја за кориснике услуга осигурања	21
4. УНАПРЕЂЕЊЕ РАДА И САРАДЊА СА ДРУГИМ ИНСТИТУЦИЈАМА.....	22
4.1. Унапређење супервизорских пракси	22
4.2. Унапређење тржишта обавезног осигурања од аутоодговорности – Активности у вези са постепеним увођењем система слободног одређивања цијена/премија	23
4.3. Информациони систем Агенције	23
4.4. Сарадња са другим институцијама	24
4.4.1. Сарадња са домаћим институцијама.....	24
4.4.2. Сарадња са иностраним институцијама	26
4.5. Едукација и повећавање јавне свијести о значају осигурања	27

Табеле

Табела 1: Структура запослених према нивоу образовања.....	9
Табела 2: Специјалистичка и стручна знања запослених.....	9
Табела 3: Преглед издатих дозвола, те уписа и брисања из регистра учесника на тржишту осигурања, у периоду од 01.01. до 30.06.2019. године	13
Табела 4: Сагласности, дозволе, уписи промјена података у регистрима код Агенције, мишљења и потврде, у периоду од 01.01. до 30.06.2019. године.....	14
Табела 5: Информације/мишљења из континуираног надзора у периоду од 01.01. до 30.06.2019. године.....	15
Табела 6: Изречене мјере надзора, издати прекршајни налози и поднесени захтјеви за покретање прекршајног поступка, у периоду од 01.01. до 30.06.2019. године	17
Табела 7: Структура приговора/захтјева за вансудско рјешавање спорова по врстама осигурања....	20
Табела 8: Преглед рјешавања Омбудсмана по приговорима/захтјевима за вансудско рјешавање спора и другим писаним поднесцима	20

Графикони

Графикон 1: Организациона структура Агенције	8
--	---

УВОДНА РИЈЕЧ

У овом извјештају се даје преглед активности које је Агенција за осигурање Републике Српске (у даљем тексту: Агенција) проводила у првом полугодишту 2019. године, у складу са својим законским надлежностима.

Агенција је основана законом, као самостални и независни регулаторно - надзорни орган који дјелује у циљу заштите права и интереса осигураника, трећих оштећених лица, корисника осигурања и чланова добровољних пензијских фондова, те општег унапређења тржишта осигурања и добровољног пензијског осигурања (у даљем тексту: тржиште осигурања). Агенција за свој рад одговара Народној скупштини Републике Српске.

Фокус регулаторних активности Агенције је био на даљем уређењу обављања послова и дјелатности заступања и посредовања у осигурању и реосигурању. У складу са законом који уређује област заступања и посредовања у осигурању и реосигурању, донесени су подзаконски прописи који регулишу садржај и начин вођења регистара заступника и посредника у осигурању и реосигурању, те међусобне односе заступника у осигурању и друштава за осигурање, уз ограничења везана за провизију за заступање у осигурању. Поред тога, представници Агенције су учествовали у изради приједлога Закона о друштвима за осигурање.

Активности надзора су се заснивале на континуираном надзору, кроз анализу финансијских и надзорних извјештаја и документације учесника на тржишту осигурања, те на редовним и ванредним контролама друштава за осигурање из Републике Српске, филијала друштава за осигурање са сједиштем у ФБиХ, заступника и брокера у осигурању.

Редовне контроле су покретане у складу са Планом контрола за 2019. годину, док су ванредне контроле покретане на основу анализа из континуираног надзора и других посредних сазнања о поступању учесника на тржишту осигурања које може угрозити интересе осигураника, корисника осигурања и трећих оштећених лица, те опште унапређење тржишта осигурања. На основу спроведених контрола, Агенција је налагала различите надзорне мјере, те издавала прекршајне налоге и подносила захтјеве за покретање прекршајних поступака.

На основу Стратешког оквира припреме за прелазак на регулаторни оквир заснован на Солвентности II, који је Агенција донијела крајем 2018. године, извршена је анализа могућности искључења друштва за осигурања из Републике Српске од примјене Солвентности II. Резултати ове анализе указују да би, у актуелним условима, сва друштва за осигурање имала обавезу да послују у складу са захтјевима Солвентности II, и то због чињенице да тзв. мала друштва за осигурање (која имају мањи износ обрачунате премије и обрачунатих техничких резерви) обављају послове у врстама осигурања од одговорности. Резултат ове анализе је објављен на интернет страници Агенције.

Посебан значај је дат активностима унапређења и усаглашавању приступа у спровођењу надзора међуентитетског пружања услуга осигурања, те је са Агенцијом за надзор осигурања ФБиХ потписан нови Протокол о узајамној сарадњи и размјени информација у регулацији и надзору у сектору осигурања.

Агенција у континуитету сарађује са институцијама у Републици Српској, а посебно са институцијама које дјелују у оквиру Комитета за координацију надзора финансијског сектора Републике Српске, док у циљу јачања професионалних стандарда проводи едукативне активности учесника на тржишту осигурања Републике Српске.

Директор
Славен Дујаковић

1. АГЕНЦИЈА ЗА ОСИГУРАЊЕ РЕПУБЛИКЕ СРПСКЕ

Агенција је основана 2006. године, Законом о друштвима за осигурање („Службени гласник Републике Српске“, број: 17/05, 01/06, 64/06, 74/10, 47/17 и 58/19).

Агенција је самостална непрофитна институција Републике Српске, која за свој рад одговара Народној Скупштини Републике Српске. Сједиште Агенције је у Бањој Луци.

1.1. Мисија, визија и циљеви

Мисија Агенције је провођење ефикасне регулације и надзора сектора осигурања, односно:

- осигурања (друштва за осигурање, заступници и брокери¹ у осигурању) и
- добровољног пензијског осигурања (друштва за управљање добровољним пензијским фондовима и добровољни пензијски фондови),

с циљем заштите и обезбјеђења повјерења осигураника, трећих лица, корисника осигурања и чланова добровољних пензијских фондова, уз стварање услова за стабилно и транспарентно функционисање тржишта осигурања у Републици Српској.

Визија је континуирани развој Агенције, као независног и модерног регулатора и надзорног тијела, у складу са најбољом праксом и међународним стандардима у овој области.

Агенција усклађује правила пословања и рада учесника на тржишту осигурања (друштва за осигурање са сједиштем у Републици Српској, филијале друштава за осигурање са сједиштем у ФБиХ, заступници и брокери у осигурању, друштва за управљање добровољним пензијским фондовима и Заштитни фонд Републике Српске), као и правила и принципе надзора са међународно прихваћеним стандардима надзора у осигурању. Агенција врши надзор и предузима мјере потребне да се обезбиједи законитост рада и пословања учесника на тржишту осигурања.

У сарадњи са учесницима на тржишту осигурања у Републици Српској, Агенција предузима активности у циљу подизања свијести о потреби сталног унапређивања пословања и повећавања нивоа усклађености са стандардима и прописима у осигурању.

Дјеловањем Агенције на овим основама стварају се претпоставке да се у Републици Српској изгради стабилно, уређено и ефикасно тржиште осигурања, које корисницима обезбјеђује услуге осигурања, на квалитетан, поуздан и транспарентан начин.

Основни принципи на којима се заснива функционисање Агенције су:

- економичан и ефикасан приступ регулацији и надзору,
- објективан и непристрасан приступ у провођењу надзора,
- стандардизација надзорних процедура и
- транспарентност у обављању активности.

¹ Према Закону о заступању у осигурању и посредовању у осигурању и реосигурању („Службени гласник Републике Српске“, број: 47/17), посредовање у осигурању обављају брокери у осигурању (физичка лица и брокерска друштва у осигурању).

Стратешки циљеви Агенције су:

- изградња компетентности у надзору и отвореност ка конструктивној интеракцији са свим заинтересованим странама,
- стимулисање конкурентског окружења и помоћ у развоју саморегулације учесника на тржишту осигурања,
- регулација и надзор засновани на ризику - постепено унапређивање приступа надзору помјерањем фокуса, са накнадне контроле законитости пословања, на надзор који се базира на процјени ризика у пословању надзираних лица и на управљању тим ризицима,
- одржавање активне позиције у БиХ, примјена ЕУ и других међународних стандарда,
- повећање повјерења јавности у услуге и производе осигурања и добровољног пензијског осигурања,
- изграђивање ефективне политике у области развоја и употребе људских ресурса,
- оптимизација процеса, процедура и развоја у вези са употребом информационих технологија.

1.2. Надлежности Агенције

У складу са законским оквиром, надлежности Агенције могу се груписати на регулаторне, надзорне, те заштита и едукација потрошача у осигурању.

Агенција у оквиру својих регулаторних надлежности:

- доноси подзаконске прописе (правилнике, одлуке, наредбе, упутства и смјернице),
- анализира постојећу подзаконску регулативу, са аспекта промјена законског оквира и тржишних околности,
- покреће иницијативе за промјену закона из области осигурања, добровољног пензијског осигурања и закона из других области који су од значаја за очување стабилности и развој сектора осигурања,
- учествује у изради транспозиционих и корелационих табела у односу на директиве ЕУ из области осигурања и добровољног пензијског осигурања, у сарадњи са другим надлежним органима и
- врши самопроцјену усклађености домаће регулативе са Основним принципима осигурања (ICP), издатим од Међународне асоцијације супервизора у осигурању (IAIS).

Надзорне надлежности Агенције су:

- надзор испуњености услова за издавање дозволе за рад друштвима за осигурање и друштвима за управљање добровољним пензијским фондовима, те надзор над организовањем и управљањем добровољним пензијским фондом/вима,
- надзор испуњености услова за овлашћење и упис у регистар заступника и брокера у осигурању, укључујући и организацију стручних испита за обављање послова заступања и посредовања у осигурању,

- надзор испуњености услова за издавање овлашћења за обављање актуарских послова и упис у регистар овлашћених актуара,
- надзор испуњености услова за издавање разних одобрења/сагласности учесницима на тржишту осигурања,
- континуирани надзор (правни, финансијско - рачуноводствени и актуарски) учесника на тржишту осигурања, на основу анализе извјештаја и друге документације коју учесници на тржишту осигурања достављају Агенцији,
- редовне и ванредне контроле учесника на тржишту осигурања,
- надзор над пословањем Заштитног фонда Републике Српске,
- вођење прописаних регистара друштава за осигурање, заступника и брокера у осигурању, овлашћених актуара, друштава за управљање добровољним пензијским фондовима и добровољних пензијских фондова,
- размјена информација из области надзора са другим регулаторима финансијског тржишта у Републици Српској и Федерацији БиХ,
- сарадња и размјена информација са институцијама супервизије осигурања из земаља ЕУ, путем колеца супервизора, а у циљу провођења надзорних активности друштава за осигурање која послују у оквиру групација осигуравача и
- развој Информационог система Агенције с циљем ефикаснијег провођења надзорних активности.

Надлежности Агенције везане за заштиту и едукацију потрошача у осигурању су:

- континуирани надзор над постојањем и примјеном интерних процедура за продају осигурања (закључивање уговора) у друштвима за осигурање, те за рјешавање одштетних захтјева и захтјева за исплату осигураних сума и сума осигурања,
- подстицај јачању повјерења јавности у услуге осигурања (путем Омбудсмана, едукацијом, превентивним дјеловањем и другим активностима),
- подизање јавне свијести о користима и потребама за осигурањем, као и ризицима покривеним осигурањем,
- едукација различитих категорија потрошача на тржишту осигурања,
- информисање надлежних органа и јавности о раду Агенције и стању на тржишту осигурања и
- сарадња са другим надзорним органима финансијског сектора Републике Српске, ради очувања његове ефикасности, стабилности и обезбјеђења заштите права свих корисника финансијских услуга, у складу са Законом о комитету за координацију надзора финансијског сектора Републике Српске („Службени гласник Републике Српске“ број: 49/09).

У сврху ефикасног испуњавања својих законских надлежности, Агенција континуирано проводи и активности унапређења рада и сарадње са другим институцијама, те едукације учесника на тржишту осигурања.

1.3. Органи управљања и организациона структура

1.3.1. Органи управљања

У складу са одредбама Закона о друштвима за осигурање, органи управљања и руковођења Агенције су Управни одбор и директор.

Управни одбор се састоји од предсједника и четири члана, које на приједлог Владе Републике Српске именује и разрјешава Народна скупштина Републике Српске. Управни одбор је у извјештајном периоду, засједао у саставу: предсједник Горан Рачић, дипломирани економиста, те чланови Бошко Мекињић, доктор економских наука, Ранко Мијић, доцент доктор економских наука.

Директора Агенције, на приједлог Владе Републике Српске, именује Народна скупштина Републике Српске. Директор Агенције води пословање Агенције, заступа и представља Агенцију, одговоран је за законит рад и пословање, организује активности Агенције и обавља друге послове, који су законским оквиром и Статутом стављени у надлежност директора.

1.3.2. Организациона структура

Организациона структура Агенције даје се у наставку.

Графикон 1: Организациона структура Агенције

Организациону структуру чине:

- Кабинет директора,
- Секретаријат,
- Сектор за финансијско-рачуноводствени надзор,
- Сектор за актуарски надзор,
- Сектор за лиценцирање и правни надзор,
- Сектор за статистику, развој и сарадњу и
- Омбудсман у осигурању.

У Агенцији је, на дан 30.06.2019. године, било запослено 36 радника, од чега је 32 радника или 89% са високом стручном спремом из области економије, права и електротехнике.

У наредним табелама даје се структура запослених у Агенцији:

Табела 1: Структура запослених према нивоу образовања

Р.Б.	Ниво образовања	Професионални назив	Број запослених
1.	ССС	Економски и административни техничар	4
2.	ВСС	дипл.економиста	17
		дипл.правник	7
		дипл.инж.ел.технике	1
	Укупно:		25
3.	Мастер/магистар	економске науке	7
УКУПНО:			36

Извор: Агенција

Табела 2: Специјалистичка и стручна знања запослених

Р.Б.	Специјалистичка и стручна знања	Број запослених
1.	Овлашћени актуари	4
2.	Овлашћени процјењивачи	5
3.	Овлашћени ревизор	2
4.	Овлашћени интерни ревизор	5
5.	Овлашћени рачуновођа	5
6.	Правосудни испит	1

Извор: Агенција

Етичким правилима и Правилником о пословној тајни детаљно су утврђене све обавезе, ограничења и одговорности предсједника и чланова Управног одбора, директора, као и свих запослених у Агенцији, а с циљем транспарентног рада и постизања већег степена повјерења на тржишту осигурања у Републици Српској.

У складу са Планом едукативних активности за 2019. годину, запослени у Агенцији су учествовали на домаћим и међународним семинарима и симпозијумима на актуелне теме из области:

- развоја и надзора осигурања
 - инклузивно осигурање,
 - управљање средствима и обавезама друштава за осигурање,
 - on-site супервизија;
- права осигурања
 - примјена закона о заштити личних података;
 - прекршајног права;
- финансија
 - интерна ревизија у јавном и финансијском сектору,
 - нови регулаторни захтјеви за припрему и презентацију финансијских извјештаја,
 - спречавање прања новца и финансирања терористичких активности,
 - инвестициони фондови;
- функционисања јавне управе
 - примјена закона који регулише јавне набавке,

- електронске јавне набавке.

1.4. Законодавни оквир

Правни оквир, којим је уређен правни статус, надлежности и дјелокруг рада Агенције представљају слjedeћи закони:

- Закон о друштвима за осигурање („Службени гласник Републике Српске“, број: 17/05, 01/06, 64/06, 74/10, 47/17 и 58/19),
- Закон о заступању у осигурању и посредовању у осигурању и реосигурању („Службени гласник Републике Српске“, број: 47/17),
- Закон о обавезним осигурањима у саобраћају („Службени гласник Републике Српске“, број: 82/15),
- Закон о добровољним пензијским фондовима и пензијским плановима („Службени гласник Републике Српске“, број: 13/09) и
- Закон о комитету за координацију надзора финансијског сектора Републике Српске („Службени гласник Републике Српске“, бр. 49/09).

Поред законског оквира, Агенција доноси и подзаконске прописе који обезбјеђују ефикасну примјену закона из области осигурања.

Закони и подзаконски акти којима је уређен сектор осигурања, доступни су на интернет страници Агенције (www.azors.rs.ba).

2. РЕГУЛАТОРНЕ И НАДЗОРНЕ АКТИВНОСТИ АГЕНЦИЈЕ

2.1. Регулаторне активности

У оквиру регулаторних активности Агенције, донесени су подзаконски прописи из области заступања и посредовања у осигурању, и то:

- Правилник о садржају и начину вођења регистара заступника и посредника у осигурању и реосигурању („Службени гласник Републике Српске“ број: 21/19) и
- Правилник о међусобним односима заступника у осигурању и друштава за осигурање и ограничењу провизије заступника у осигурању („Службени гласник Републике Српске“ број: 21/19).

Садржај и разлози доношења наведених подзаконских аката су представљени у наставку. Правилником о садржају и начину вођења регистара заступника и посредника у осигурању и реосигурању прописане су врсте, садржај и начин вођења регистара заступника и посредника у осигурању и реосигурању (упис, промјена и брисање субјеката), те правила о доступности јавности података из ових регистара Агенције. Посебан значај је дат евиденцији банака које су сходно законским одредбама промијениле правни статус из посредника у заступника у осигурању, те се морају, као такве, водити у одговарајућем регистру правних лица заступника у осигурању. Због законом остављене могућности да заступници у осигурању заступају истовремено више друштава за осигурање у истој врсти осигурања, на основу писане сагласности свих заступаних друштава за осигурање, овим правилником је предвиђено вођење и односне евиденције у регистру заступника у осигурању.

Правилником о међусобним односима заступника у осигурању и друштава за осигурање и ограничењу провизије заступника у осигурању утврђене су обавезне одредбе које заступници у осигурању и друштва за осигурање уносе у уговор о регулисању њихових међусобних односа, те су прецизиране обавезе уговорних страна, ограничења провизије за заступање у осигурању, као и забране везане за провизију. Овај правилник је донесен на основу законом остављене могућности да Агенција, уколико утврди да је дугорочно угрожен финансијски положај и финансијска дисциплина друштава за осигурање и несметано функционисање тржишта осигурања, донесе акт којим прописује ограничење износа провизије заступника у осигурању, као и друге међусобне односе заступника у осигурању са друштвом за осигурање или повезаним лицима друштва за осигурање. Правилником је прописано да се за заступање у врсти осигурања од аутоодговорности не може уговорити већа стопа провизије од 15%, а за друге врсте неживотних осигурања не може да се уговори већа стопа провизије од висине удјела режијског додатка у бруто обрачунатој премији за ту врсту осигурања.

Сви донесени подзаконски акти Агенције доступни су на интернет страници Агенције.

У сарадњи са представницима Агенције за надзор осигурања ФБиХ, извршена је анализа међусобне усаглашености правилника који регулишу оснивање, пословање и надзор филијала у међуентитетском пословању, те усаглашено унапређење провођења надзора и пружања услуга осигурања у међуентитетском пословању, и то путем заједничке припреме подзаконског акта и методологије за провођење надзора у овој области.

Агенција је, путем својих представника, учествовала и у изради Приједлога Закона о измјенама и допунама Закона о друштвима за осигурање.

2.2. Надзорне активности и лиценцирање

2.2.1. Издавање дозвола за рад и издавање других одобрења

У периоду од 01.01. до 30.06.2019. године, Агенција је, у складу са законским овлашћењима, разматрала и рјешавала поднесене захтјеве за:

- брисање филијале друштва за осигурање са сједиштем у ФБиХ из Регистра филијала друштава за осигурање са сједиштем у ФБиХ,
- издавање дозволе за заступање, те за упис и брисање из Регистра заступника у осигурању – физичких лица и друштава за заступање,
- издавање дозволе за посредовање, те за упис и брисање из Регистра брокера у осигурању – физичких лица,
- издавање сагласности за избор друштва за реосигурање са сједиштем изван БиХ за закључивање уговора о реосигурању,
- издавање сагласности за избор независног ревизора друштва за осигурање,
- издавање сагласности друштву за осигурање за емисију акција,
- издавање сагласности у вези улагања средстава друштва за осигурање,
- издавање сагласности за именовање лица на значајном положају у друштву за осигурање,
- издавање сагласности друштву за осигурање са сједиштем у Републици Српској за промјену руководиоца филијале у ФБиХ,
- издавање сагласности на одлуку о промјени правне форме брокерског друштва из Републике Српске,
- упис организационог дијела друштва за осигурање у Регистар друштава за осигурање и
- сагласност друштву за управљање добровољним пензијским фондом на проспекту и скраћени проспекту добровољног пензијског фонда.

Поред тога, Агенција је вршила уписе промјена података у регистрима, давала мишљења у вези с примјеном прописа из осигурања, те издавала изводе из регистара Агенције и потврде/документе са траженим подацима за потребе учешћа друштава за осигурање у поступцима јавних набавки и у друге сврхе.

У вези са издавањем дозвола за рад, те уписа и брисања из регистара које Агенција води у складу са законом, вођен је 61 поступак, а чија структура је дата у *Табели 3*.

У складу са законским овлашћењима Агенција је, у извјештајном периоду, разматрала 34 захтјева за издавање сагласности и одобрења учесницима на тржишту осигурању, извршила 21 упис промјена у регистрима, те издала 26 мишљења (тумачења) у вези са примјеном прописа из осигурања и 56 потврда/докумената/извода из регистра за потребе учешћа друштава за осигурање у поступцима јавних набавки и у друге сврхе, а што је представљено у *Табели 4*.

Табела 3: Преглед издатих дозвола, те уписа и брисања из регистра учесника на тржишту осигурања, у периоду од 01.01. до 30.06.2019. године

Р.Б.	Опис	Број	Субјект/Напомена	Стање на дан 30.06.2019. године
1.	Брисање филијале друштва за осигурање из ФБиХ из Регистра филијала друштава за осигурање из ФБиХ	1 друштво за осигурање из ФБиХ	„Grawe osiguranje“ д.д. Сарајево	11 ²
2.	Издавање дозвола за заступање и посредовање, те упис и брисање из Регистра заступника и посредника/брокера у осигурању	28 заступника уписано у Регистар заступника - физичка лица 11 заступника брисано из Регистра заступника – физичка лица	Актуелни подаци о заступницима доступни на интернет страници Агенције	317 заступника - физичка лица ³ од чега је 33 предузетничке радње
		2 предузетничке радње уписане у Регистар заступника - физичка лица 1 предузетничка радња брисана из Регистра заступника - физичка лица		
		2 друштва за заступање из Републике Српске уписана у Регистар друштава за заступање у осигурању	„АЛФА СИСТЕМ“ д.о.о. Бања Лука „НЛБ банка“ а.д. Бања Лука (организациони дио банке за обављање послова заступања у осигурању)	18 друштава за заступање из Републике Српске
		2 брокера у осигурању уписана у Регистар брокера – физичка лица 14 брокера у осигурању брисано из Регистра брокера – физичка лица	Актуелни подаци о брокерима доступни на интернет страници Агенције	23 брокера - физичка лица

Извор: База података Агенције

² У периоду израде овог извјештаја, поступак брисања једне филијале друштва за осигурање са сједиштем у ФБиХ из Регистра Агенције био је у току, због припајања друштава за осигурање у ФБиХ

³ Број регистрованих заступника уписаних у Регистар заступника – физичка лица обухвата и број заступника регистрованих као предузетничка радња за заступање у осигурању

Табела 4: Сагласности, дозволе, уписи промјена података у регистрима код Агенције, мишљења и потврде, у периоду од 01.01. до 30.06.2019. године

Р.Б.	Опис	Број
1.	Сагласност на избор друштва за реосигурање са сједиштем изван БиХ за закључивање уговора о реосигурању	15 захтјева (14 позитивно ријешена, 1 поступак у току)
2.	Сагласност за избор независног ревизора друштва за осигурање	7 захтјева (позитивно ријешени)
3.	Сагласност друштву за осигурање за емисију акција: повећање основног капитала	2 друштва за осигурање (позитивно ријешени)
4.	Сагласност у вези улагања средстава друштава за осигурање	4 захтјева (позитивно ријешени)
5.	Сагласност за именовање лица на значајном положају у друштву за осигурање	3 захтјева (позитивно ријешени)
6.	Сагласност друштву за осигурање из РС за промјену руководиоца филијале у ФБиХ	1 захтјев (позитивно ријешен)
7.	Сагласност на одлуку о промјени правне форме брокерског друштва из РС	1 захтјев (позитивно ријешен)
8.	Сагласност друштву за управљање добровољним пензијским фондом на проспекту и скраћени проспекту добровољног пензијског фонда	1 захтјев (позитивно ријешен)
9.	Упис организационог дијела друштва за осигурање у Регистар друштава за осигурање код Агенције	7 уписа
10.	Упис промјена података у регистрима код Агенције	14 уписа
11.	Мишљења (тумачења) у вези са примјеном прописа из осигурања	26 мишљења
12.	Потврде/документи/изводи из регистра за потребе учешћа друштава за осигурање у поступцима јавних набавки	56 потврда/докумената/извода из регистра

Извор: База података Агенције

2.2.2. Надзорне активности

Надзорне активности Агенције, у периоду од 01.01. до 30.06.2019. године, заснивале су се на континуираном надзору, редовним и ванредним контролама пословања учесника на тржишту осигурања. На основу ових активности Агенција је налагала различите надзорне мјере, у складу са прописима.

2.2.2.1. Континуиран надзор

Активности континуираног надзора, обављане су праћењем стања и трендова на тржишту осигурања, начина рада и финансијског положаја свих учесника на тржишту осигурања. Ове активности обављане су кроз анализу финансијских, актуарских, статистичких, надзорних и других извјештаја, које учесници на тржишту осигурања састављају и достављају Агенцији.

На основу података из достављених извјештаја сачињен је већи број информација и мишљења, датих у Табели 5, у којима су извршене:

- анализе појединих сегмената пословања учесника на тржишту осигурања и
- идентификација основних ризика у пословању појединих учесника на тржишту осигурања.

Наведене информације и извјештаји садрже и приједлоге за даље надзорне активности и мјере Агенције.

Табела 5: Информације/мишљења из континуираног надзора у периоду од 01.01. до 30.06.2019. године

Р. Б.	Опис	Надзирани субјект
1.	Информација о капиталу и испуњавању захтјева адекватности капитала друштава за осигурање на дан 31.12.2018. и 31.03.2019. године	Сва друштва за осигурање из РС
2.	Информација о обрачуну и улагању средстава за покриће техничких резерви на дан 31.12.2018. и 31.03.2019. године	Сва друштва за осигурање из РС
3.	Информација о достављеним мишљењима овлашћених актуара на финансијске извјештаје и извјештаје о пословању друштава за осигурање и политику саосигурања и реосигурања за 2018. годину	Сва друштва за осигурање из РС
4.	Информација о извршеној анализи извјештаја независних ревизора за 2018. годину	Сва друштва за осигурање из РС
5.	Информација о основним показатељима пословања субјеката на тржишту осигурања у РС, у периоду 01.01.2019. до 31.03.2019. годину	Сва друштва за осигурање из РС и филијале друштава за осигурање из ФБиХ
6.	Информација о трошковима спровођења осигурања за период 01.12 - 31.12.2018. године, те мјесечне информације о трошковима спровођења осигурања у 2019. години	Сва друштва за осигурање из РС и филијале друштава за осигурање из ФБиХ
7.	Информација о уговореним провизијама за заступање у осигурању	Сва друштва за осигурање из РС и филијале друштава за осигурање из ФБиХ
8.	Информација о усклађености достављених база података за обавезна осигурања у саобраћају са прописима који регулишу минимални садржај база података за обавезна осигурања у саобраћају	Сва друштва за осигурање из РС и филијале друштава за осигурање из ФБиХ
9.	Информација о финансијском положају друштва за осигурање на дан 31.12.2018. и на дан 31.03.2019. године	1 друштво за осигурање из РС
10.	Информација о актуелним ризицима у пословању друштва за осигурање	1 друштво за осигурање из РС
11.	Мишљење на емисију акција	2 друштва за осигурање из РС
12.	Мишљење на избор овлашћеног ревизора	6 друштава за осигурање из РС 1 друштво за управљање добровољним пензијским фондом
13.	Мишљење на програм рада и избор директора	2 друштва за осигурање из РС
14.	Мишљење на план пословања и финансијски план, у вези оснивања филијале друштва за осигурање из РС у ФБиХ	1 друштво за осигурање из РС
15.	Мишљење о садржају нацрта проспекта и скраћеног проспекта	Добровољни пензијски фонд
16.	Мишљење на план пословања	2 друштва за заступање у осигурање из РС 1 брокерско друштво у осигурању из РС

Извор: База података Агенције

2.2.2.2. Редовне и ванредне контроле

Редовне и ванредне контроле обављане су off-site (у просторијама Агенције на основу достављених докумената) и on-site (у просторијама учесника на тржишту осигурања). Контроле су се проводиле према стандардизованим супервизорским методологијама, које се редовно ревидирају и усклађују са стеченим искуствима у пракси и међународним стандардима супервизије осигурања.

У извјештајном периоду је покренуто 28 контрола, а завршено је и 8 контрола које су покренуте крајем 2018. године. Аналитички преглед контрола, према начину обављања и према врстама учесника на тржишту осигурања дат је у наставку.

а) On-site контроле друштава за осигурање са сједиштем у Републици Српској и филијала друштава за осигурање са сједиштем у ФБиХ

У складу са Планом редовних контрола за 2019. годину, Агенција је покренула 4 редовне on-site контроле и то код:

- 3 друштва за осигурање са сједиштем у Републици Српској,
- 1 филијале друштва за осигурање са сједиштем у ФБиХ.

У овом извјештајном периоду, контроле су биле усмјерене на провјеру:

- уговора о осигурању,
- уговора о заступању и посредовању у осигурању,
- пословних односа са заступницима и посредницима у осигурању,
- усклађености организације и пословања филијале друштва за осигурање са сједиштем у ФБиХ са законским и подзаконским актима,
- рад органа управљања,
- финансијског и рачуноводственог аспекта пословања (трансакције са повезаним лицима, ликвидност, процјена билансних и ванбилансних позиција са аспекта примјене подзаконског прописа Агенције, висина и покривености трошкова спровођења осигурања, вођење прописаних евиденција, пословних књига и др),
- аката пословне политике,
- процеса и ажурности рјешавања и исплате одштетних захтјева и захтјева за исплату осигураних сума,
- политика реосигурања,
- обрачуна капитала и адекватности капитала,
- обрачуна техничких резерви,
- улагања средстава за покриће техничких резерви и 50% минималног гарантног фонда и
- организације продаје осигурања и примјене тарифа и услова осигурања код закључивања уговора о осигурању.

Поред наведеног, у овом извјештајном периоду, завршено је и 6 on-site контрола друштава за осигурање са сједиштем у Републици Српској и филијала друштава са сједиштем у ФБиХ, које су покренуте крајем 2018. године.

б) On-site контроле заступника и брокера у осигурању

У складу са Планом редовних контрола за 2019. годину, Агенција је покренула 1 редовну on-site контролу и то код:

- 1 друштва за заступање у осигурању са сједиштем у Републици Српској.

Редовна контрола друштва за заступање у осигурању била је усмјерена на провјеру:

- података који су предмет уписа у регистре који се воде код Агенције,
- процедуралног усклађивања пословања са законским прописима,
- уговора о заступању у осигурању,
- финансијског и рачуноводственог аспекта пословања и
- примјене прописа о спречавању прања новца и финансирања терористичких активности.

У овом извјештајном периоду, завршене су и 2 on-site контроле заступника и брокера у осигурању, које су покренуте крајем 2018. године.

в) Off-site контроле

Поред on-site контрола, Агенција је покренула и 23 ванредне off-site контроле и то код:

- 1 филијале друштва за осигурање са сједиштем у ФБиХ (предмет контроле - примјена Одлуке о заједничкој тарифи премија и ценовнику за осигурање од одговорности за моторна возила у Републици Српској⁴) и
- 14 друштава за осигурање са сједиштем у Републици Српској и 8 филијала друштава за осигурање са сједиштем у ФБиХ (предмет контрола - примјена Правилника о минималном садржају база података за обавезна осигурања у саобраћају⁵ и Упутства о облику и начину форматирања база података за обавезна осигурања у саобраћају⁶).

На основу континуираног надзора, те on-site и off-site контрола изречен је већи број различитих надзорних мјера.

2.2.2.3. Мјере надзора

У наредној табели дат је сумарни приказ изречених мјера надзора, издатих прекршајних налога и поднесених захтјева за покретање прекршајног поступка, у периоду од 01.01. до 30.06.2019. године.

Табела 6: Изречене мјере надзора, издати прекршајни налози и поднесени захтјеви за покретање прекршајног поступка, у периоду од 01.01. до 30.06.2019. године

Р. Б.	Врста мјере	Учесник на тржишту
1.	Налог за отклањање незаконитости/неправилности	
	Усклађивање улагања средстава за покриће техничких резерви са подзаконским актима у одређеном року	1 друштво за осигурање из РС
	Ограничавање располагања средствима намјенски ороченог депозита, некретнинама и хартијама од вриједности	1 друштво за осигурање из РС
	Достављање надзорних и статистичких извјештаја у складу са прописима	2 предузетника за заступање у осигурању

⁴ „Службени гласник Републике Српске“ број: 94/15 и 84/18)

⁵ „Службени гласник Републике Српске“ број:59/16,3/18 и 88/18)

⁶ Објављено на интернет страници Агенције

Р. Б.	Врста мјере	Учесник на тржишту
	Уређење процеса рјешавања одштетних захтјева	2 друштва за осигурање из РС 1 филијала друштва за осигурање из ФБиХ
	Достављање аката пословне политике у складу са подзаконским прописима	1 филијала друштва за осигурање из ФБиХ
	Поштивање усвојених аката пословне политике (примјена појединих одредби из тарифа за одређене врсте осигурања)	3 друштва за осигурање из РС 1 филијала друштва за осигурање из ФБиХ
	Налог за процјену билансних и ванбилансних позиција у складу са прописима	1 друштво за осигурање из РС
	Поштивање услова и тарифа обавезног осигурања од аутоодговорности	3 друштва за осигурање из РС 1 филијала друштва за осигурање из ФБиХ
	Доношење плана којим ће се утврдити начин и динамика усклађивања износа трошкова спровођења осигурања, у врсти осигурања од аутоодговорности, са максимално дозвољеним/прописаним режијским додатком	1 друштво за осигурање из РС
	Обустава примјене појединих одредби из тарифа за одређене врсте осигурања	1 филијала друштва за осигурање из ФБиХ
	Усклађивање пословања са прописима који регулишу заступање и посредовање у осигурању	1 друштво за осигурање из РС 1 филијала друштва за осигурање из ФБиХ 1 брокерско друштво за осигурање
	Остали налози (примјена политике саосигурања и реосигурања, достављање извјештаја о извршењу наложених мјера, достављање обавјештења о сазивању сједнице Скупштине акционара, вршење трансакција путем рачуна отвореног за филијалу, књижења у складу са прописима из области рачуноводства, те обезбијеђивање и ажурирање књиговодствене евиденције, обезбјеђивање калкулације премије са примјењеним елементима тарифе, усклађивање података исказаним у извјештајима са подацима у пословним књигама)	4 друштва за осигурање из РС (10 налога) 1 филијала друштва за осигурање из ФБиХ (4 налога) 1 брокерско друштво за осигурање (1 налог)
	Прекршајни налози (према друштву и директору)	
2.	Непоштивање одредби Закона о обавезним осигурањима у саобраћају у погледу закључивања уговора о обавезном осигурању (члан 10. став 1)	1 филијала друштва за осигурање из ФБиХ
	Захтјев за покретање прекршајног поступка	
3.	Непоштивање одредби Закона о обавезним осигурањима у саобраћају у погледу закључивања уговора о обавезном осигурању (члан 10. став 1)	3 друштва за осигурање из РС 1 филијала друштва за осигурање из ФБиХ
	Непоштивање законских рокова у вези рјешавања и исплате одштетних захтјева	2 друштва за осигурање из РС 1 филијала друштва за осигурање из ФБиХ

Извор: База података Агенције

О уоченим неправилностима у пословању појединих друштава за осигурање обавијештавани су и други органи да у складу са њиховим надлежностима предузму одређене активности.

3. АКТИВНОСТИ У ВЕЗИ СА ЗАШТИТОМ ПОТРОШАЧА У ОСИГУРАЊУ

Поред надзорних и регулаторних активности, које су индиректно усмјерене на заштиту потрошача у осигурању (осигураника, трећих оштећених лица и корисника осигурања), Агенција се заштитом потрошача бавила и у директној комуникацији са потрошачима преко стручних служби Агенције, као и преко Омбудсмана у осигурању.

Потрошачи су се обраћали Агенцији подношењем притужби, жалби, упита, захтјева за надзор и других поднесака, те путем посебне e-mail адресе (potrosaci@azors.rs.ba) отворене у сврху информисања потрошача о свим битним питањима везанима за област осигурања.

Истиче се да Агенција не може да предузима радње којима се мијеша у надлежности друштва за осигурање за утврђивање обавезе исплате одштете или осигуране суме, висине исплаћених или спорних износа, као ни радње којима се уплиће у судски поступак у појединачним случајевима. Такође, Агенција не може давати савјете ни препоруке у вези са услугама осигурања нпр. који уговор о осигурању је најбоље закључити и са којим друштвом за осигурање.

3.1. Омбудсман у осигурању

Омбудсман у осигурању је вансудски начин рјешавања спорова из осигурања који обухвата различите радње које се предузимају ради рјешавања спора вансудски, у ком циљу може утврђивати да ли је у процесу обраде захтјева кршен Кодекс пословне етике друштава за осигурање, посредовати међу странама у спору, доносити препоруке за једну или обе стране у спору, предлагати начин рјешавања спорова, али не може доносити коначне одлуке о имовинско - правним захтјевима, јер су исте у искључивој надлежности суда.⁷

Разлози због којих су се потрошачи услуга осигурања обраћали Омбудсману у осигурању, у периоду од 01.01. до 30.06.2019. године, су сљедећи:

- питања у вези са законским роковима за рјешавање по поднесеним захтјевима,
- питања како да остваре права из осигурања,
- незадовољство висином понуђене накнаде штете/одштете,
- неблаговремене исплате или неплаћање неспорног дијела штете/одштете,
- незадовољство исплатом неспорног дијела штете/одштете без сагласности оштећеног/осигураника,
- остваривање права по основу осигурања лица од посљедица несрећног случаја/незгоде,
- незадовољство утврђеним степеном инвалидности код осигурања лица од посљедица несрећног случаја/незгоде и
- недостатак информација о условима осигурања и проблеми у вези реализације уговора о осигурању отплате готовинских кредита од ризика смрти, неспособности за рад и незапослености корисника кредита.

⁷ Дјелокруг рада Омбудсмана, утврђен је Законом о друштвима за осигурање, Правилником о Омбудсману у осигурању у Републици Српској („Службени гласник Републике Српске“ број: 2/19), Кодексом пословне етике друштава за осигурање – објављен на интернет страници, Статутом Агенције ("Службени гласник Републике Српске", број: 2/15 и 76/16) и Правилником о унутрашњој организацији и систематизацији послова у Агенцији.

У извјештајном периоду за примљено је 36 разних писаних поднесака (приговори/захтјеви за вансудско рјешавање спорова, притужбе и др). Поред наведеног, странке/потрошачи у осигурању су се обраћали доласком у просторије Агенције и путем телефона, те добиле одговарајуће информације и савјете и са друштвом за осигурање ријешиле несугласицу или спор без формално поднесеног приговора, односно покренутог поступка за вансудско рјешавање пред Омбудсманом у осигурању. На тај начин остварене су 53 усмене консултације.

3.1.1. Активности у вези са приговорима/захтјевима за вансудско рјешавање спорова из осигурања

Од 36 за примљених поднесака, услове за поступање Омбудсмана у осигурању у вансудском поступку испунило је 35 поднесака.⁸

У наредној табели дата је структура писаних приговора по врстама осигурања:

Табела 7: Структура приговора/захтјева за вансудско рјешавање спорова по врстама осигурања

Р.Б.	Врста осигурања	30.06.2018.		30.06.2019.	
		Број приговора	(%)	Број приговора	(%)
1.	Осигурање од одговорности за моторна возила	26	63,5	15	42,8
2.	Осигурање возила-каска	3	7,3	2	5,7
3.	Осигурање лица од посљедица несрећног случаја/незгоде	5	12,2	16	45,7
4.	Осигурање живота	2	4,9	1	2,9
5.	Осигурање имовине од пожара и природних сила	1	2,4	1	2,9
6.	Здравствено осигурање	3	7,3		
7.	Осигурање од професионалне одговорности	1	2,4		
УКУПНО:		41	100,0	35	100,00

Извор: База података Агенције

У структури писаних приговора, најзначајније учешће су имали приговори у врстама осигурања: осигурање лица од посљедица несрећног случаја/незгоде и обавезно осигурање од одговорности за моторна возила, при чему су подносиоци приговора у врсти обавезно осигурање од одговорности за моторна возила била трећа оштећена лица.

У наредној табели дат је преглед начина рјешавања по приговорима/захтјевима за вансудско рјешавање спора и другим писаним поднесцима.

Табела 8: Преглед рјешавања Омбудсмана по приговорима/захтјевима за вансудско рјешавање спора и другим писаним поднесцима

Начин рјешавања	Број
Донесена одлука којом је: утврђено кршење Кодекса пословне етике друштава за осигурање у Републици Српској и предложено друштву за осигурање да исто отклони; странци предложен начин рјешавања спора, одржана медијација, постигнут споразум, странка одустала јер је спор ријешен прије формалне препоруке Омбудсмана, одговори у вези несугласице/спора, итд.	15
Није у надлежности (од Омбудсмана тражено да мериторно ријешити спор, води се судски поступак, захтјеви других лица који не произилазе из осигурања, приговори правних лица, преурађен приговор)	2

⁸ Приговор је акт којим се покреће поступак вансудског рјешавања спора из осигурања код Омбудсмана у осигурању. Процесна претпоставка да се овај поступак покрене је, између осталог, да се странка претходно обратила друштву за осигурање у интерном жалбеном поступку, приговором/жалбом/притужбом поводом поднесеног одштетног захтјева/захтјева за исплату накнаде из осигурања, да није задовољна како је њен захтјев ријешен, а са циљем да избјегне судски поступак.

Начин рјешавања	Број
Донесена одлука да друштво за осигурање није прекршило Кодекс пословне етике	15
Прослијеђено на надзор стручним службама Агенције	3
Приговори/захтјеви за вансудско рјешавање спорова укупно:	35
Одговори на притужбе, обавјештења и др.писане поднеске	1
Други поднесци укупно:	1
УКУПНО:	36

Извор: База података Агенције

3.1.2. Едукација потрошача у осигурању

Омбудсман у осигурању је била и предавач на једнодневним припремно - едукацијским програмима за полагање стручног испита за добијање овлашћења за обављање послова заступања и посредовања у осигурању, у организацији Агенције, са темом „Заштита потрошача корисника услуга осигурања, Кодекс пословне етике и Омбудсман у осигурању“.

3.1.3. Друге активности Омбудсмана у осигурању од значаја за кориснике услуга осигурања

Друге активности Омбудсмана у осигурању односе се на провјеру поступања друштава за осигурање у вези са притужбама, а у складу са Правилником о поступању друштава за осигурање у вези са притужбама ("Службени гласник Републике Српске", број: 10/15).

Из достављених извјештаја друштава за осигурање произилази да су се притужбе, које су осигураници упућивали друштвима за осигурање, као и у претходном извјештајном периоду, односиле на рјешавање захтјева из уговора о осигурању (висину штете/накнаде из осигурања) у врстама: осигурање од посљедица несрећног случаја/незгоде, каско осигурање моторних возила, осигурање имовине и осигурање од аутоодговорности, те у дијелу и на управљање процесима у друштву за осигурање.

4. УНАПРЕЂЕЊЕ РАДА И САРАДЊА СА ДРУГИМ ИНСТИТУЦИЈАМА

4.1. Унапређење супервизорских пракси

Унапређење и стандардизација супервизорских активности и радних процеса представља континуирану активност Агенције, чији је фокус, у извјештајном периоду, био на унапређењу надзора међуентитетског пружања услуга осигурања, стандардизацији садржаја докумената које Агенција издаје друштвима за осигурање за учешће у поступцима јавних набавки, те на анализи утицаја члана 4. Директиве 2009/138/ЕС (Солвентност II) на друштва за осигурање из Републике Српске.

У оквиру активности унапређења надзора међуентитетског пружања услуга осигурања, Агенција је потписала нови Протокол о узајамној сарадњи и размјени информација у регулацији и надзору у сектору осигурања са Агенцијом за надзор осигурања ФБиХ. Овим протоколом су детаљније дефинисане процедуре размјене података, као и питања у вези обавјештавања о покретању контрола, те размјене записника о извршеним контролама филијала у међуентитетском пружању услуга осигурања. Поред тога, Агенција је припремила нацрт Методологије за провођење надзора филијала у међуентитетском пословању, али за чије доношење је потребно извршити претходно усаглашавање са Агенцијом за надзор осигурања ФБиХ. Циљ ове методологије је постизање истог обухвата и приступа у поступцима провођења контрола филијала друштава за осигурање у међуентитетском пружању услуга осигурања, од стране Агенције и Агенције за надзор осигурања ФБиХ.

Усвојено је и Упутство за израду и издавање потврде/документа друштвима за осигурање за потребе учешћа у поступку јавних набавки, којим је стандардизован и методолошки уређен садржај и начин издавања документа који се издају на захтјев друштава за осигурање у сврху учешћа у поступку јавних набавки.

На основу Стратешког оквира припреме за прелазак на регулаторни оквир заснован на Солвентности II, који је донесен крајем 2018. године, извршена је анализа могућности искључења друштва за осигурања из Републике Српске од примјене Солвентности II. Солвентност II је нови законодавни и регулаторни оквир пословања друштава за осигурање у Европској унији, заснован на Директиви 2009/138/ЕС, усвојен 25.11.2009. године, а који је у државама чланицама Европске уније почео да се примјењује 1. јануара 2016. године. Анализа је извршена у циљу утврђивања утицаја на сектор осигурања Републике Српске одредби ове директиве, којима су утврђени услови за искључење од њене примјене, односно извршено је утврђивање да ли на тржишту послују друштва за осигурање која ће моћи бити изузета од пословања по правилима Солвентности II. Из резултата извршене анализе произилази да би, у актуелним условима, сва друштва за осигурање имала обавезу да послују у складу са захтјевима Солвентности II, и то због чињенице да тзв. мала друштва за осигурање (која имају мањи износ обрачунате премије и обрачунатих техничких резерви) обављају послове у врстама осигурања од одговорности. Резултат ове анализе је објављен на интернет страници Агенције.

Поред наведеног и у овом извјештајном периоду, настављене су активности развоја базе статистичких и финансијских података и показатеља на нивоу сектора осигурања, те унапређења континуираног надзора учесника на тржишту осигурања.

Унапређење супервизорских пракси, које проводи Агенција, заснивало се и на сарадњи са другим надзорним органима финансијског система у Републици Српској и то кроз размјену података и информација у складу са законским оквиром.

4.2. Унапређење тржишта обавезног осигурања од аутоодговорности – Активности у вези са постепеним увођењем система слободног одређивања цијена/премија

Активности припреме за прелазак на систем слободног одређивања цијена/премија обавезног осигурања, започете ступањем на снагу Закона о обавезним осигурањима и саобраћају, настављене су у овом извјештајном периоду, и то на начин примјерен достигнутом нивоу развоја тржишта осигурања Републике Српске.

У том смислу, и у овом извјештајном периоду, су провођене активности на обезбјеђењу стандардизованих/упоредивих база података о уговорима о осигурању и о штетним догађајима из основа уговора о осигурању од аутоодговорности, као битне претпоставке за израду тарифа премија обавезног осигурања од аутоодговорности. Због чињенице да слободно одређивање премија осигурања подразумијева адекватне податке са становишта врсте и обухвата истих, али и расположивост података за дужи временски период, Агенција је предузимала превентивне активности у сврху обезбјеђења адекватних података закључно са 31.12.2018. године, и то код друштава за осигурање из Републике Српске и филијала друштава за осигурање са сједиштем у ФБиХ код којих су утврђена одступања од прописаних захтјева. Такође, у оквиру превентивних активности у овом сегменту, крајем овог извјештајног периода, покренуте су ванредне контроле усклађености база података обавезног осигурања од аутоодговорности за период 01.01. до 30.06.2019. године са односним прописима⁹. Циљ контрола је да се утврде потенцијалне неправилности, како би се исте могле отклонити прије достављања података из ових база за 2019. годину.

Представници Агенције су сарађивали са радним групама формираним испред Удружења друштава за осигурање Републике Српске на праћењу тржишног понашања приликом закључивања уговора о обавезном осигурању од аутоодговорности. Такође, у сврху уређења тржишног понашања приликом закључивања уговора о осигурању од аутоодговорности, прописано је да се за заступање у врсти осигурања од аутоодговорности не може уговорити већа стопа провизије од 15%.¹⁰

У циљу подизања општег нивоа информисаности становништва о улози и значају осигурања од аутоодговорности, те о начину остваривања права лица која су претрпила штету или тјелесну повреду насталу у саобраћајној незгоди припремљен је за издавање Информатор о осигурању од аутоодговорности. Овим информатором се, у кратким цртама, дају и информације о предстојећој либерализацији одређивања премија осигурања од аутоодговорности.

Поред наведеног, у континуитету се проводе и активности усмјерене на јачање капитала друштава за осигурање, побољшање обрачуна и покрића техничких резерви, те адекватно вредновање активе и пасиве засновано на међународним рачуноводственим стандардима, а које ће на непосредан или посредан начин омогућити и боље предуслове за либерализацију цијена у обавезном осигурању од аутоодговорности.

4.3. Информациони систем Агенције

Информациони систем Агенције обухвата:

⁹ Правилник о минималном садржају база података за обавезна осигурања у саобраћају („Службени гласник Републике Српске“, број: 59/16, 3/18 и 88/18) и Упутство о облику и начину формирања база података за обавезна осигурања у саобраћају (http://www.azors.rs.ba/azors/pod_akti/)

¹⁰ члан 3. став 2. Правилника о међусобним односима заступника у осигурању и друштава за осигурање и ограничењу провизије заступника у осигурању („Службени гласник Републике Српске“ број: 21/19).

1. Информативни центар – успостављен у складу са Законом о обавезним осигурањима у саобраћају ради ефикасног и брзог рјешавања одштетних захтјева на основу штета насталих у саобраћајним незгодама употребом возила.
2. Регистре у складу са одредбама Закона о друштвима за осигурање, Закона о заступању у осигурању и посредовању у осигурању и реосигурању:
 - друштва за осигурање,
 - филијала друштва за осигурање са сједиштем у ФБиХ,
 - заступника и брокера/посредника у осигурању,
 - овлашћених актуара.
3. Регистре у складу са одредбама Закона о добровољним пензијским фондовима и пензијским плановима:
 - друштва за управљање добровољним пензијским фондовима и
 - добровољних пензијских фондова.
4. Е-форме - електронско извјештавање друштва за осигурање, друштва за управљање добровољним пензијским фондовима и других овлашћених учесника на тржишту осигурања.
5. Електронске евиденције сједница управног одбора и стручног колегијума.
6. Канцеларијско пословање, евиденцију надзора, статистику, интернет страницу - информисање јавности и друге помоћне електронске евиденције које су развијене за специфичне пословне процесе.

Наведени регистри су јавни, воде се у електронском облику, а дио података је непосредно доступан јавности преко интернет странице Агенције. Усклађивање ових регистара са промјенама закона и подзаконских аката, као и њихово функционално унапређење, врши се континуирано.

Агенција је највећи дио својих административних, опшних и кадровских евиденција организовала у електронском облику, тако да су различити пословни процеси подржани одговарајућим апликацијама које су израђене властитим развојем. Уз стално учешће запослених, врше се дораде апликација у циљу унапређења и израде нових.

Континуирано се врши усклађивање свих апликација које у свом пословању користи Агенција са промјенама закона и подзаконских аката, као и њихово функционално унапређење.

4.4. Сарадња са другим институцијама

4.4.1. Сарадња са домаћим институцијама

Настављена је сарадња, успостављена у претходним извјештајним периодима, са Министарством финансија Републике Српске и Министарством за европске интеграције и међународну сарадњу Републике Српске, а у вези извјештавања:

- о реализацији препорука са трећег састанка Одбора за стабилизацију и придруживање између ЕУ и БиХ,
- о активностима из Акционог плана реализације препорука након трећег састанка Пододбора за економска и финансијска питања и статистику у оквиру Споразума о стабилизацији и придруживању узмеђу ЕУ и БиХ,

- о активностима из Акционог плана реализације препорука након трећег састанка Пододбора за унутрашње тржиште и конкуренцију, укључујући заштиту здравља и потрошача,
- исправку нетачних навода у Мишљењу о захтјеву Босне и Херцеговине за чланство у ЕУ,
- о активностима из Акционог плана реализације приоритета из Аналитичког извјештаја Европске комисије, те исправку нетачних навода у наведеном извјештају и
- именована представника Агенције у радним групама за европске интеграције, а у вези са системом координације процеса европских интеграција у БиХ.

Поред наведеног, сарадња са Министарством финансија Републике Српске одвијала се и кроз:

- активности Комитета за координацију надзора финансијског сектора Републике Српске (у даљем тексту: Комитет),
- учешће представника Агенције у изради приједлога Закона о измјенама и допунама Закона о друштвима за осигурање и
- активности ревидирања извјештаја (одговора на упитник) који је припремљен у сарадњи World Trade Organization, World Bank, Organisation for Economic Co-operation and Development у вези услуга осигурања у Босни и Херцеговини.

У оквиру активности Комитета, Агенција је сарађивала и са Агенцијом за банкарство Републике Српске и Комисијом за хартије од вриједности Републике Српске и то кроз размјену података и информација неопходних за провођење надзорних активности Агенције. Поред наведеног, Агенција је информисала чланове Комитета о проблемима реализације активности међународне сарадње, те о ризицима пословања једног друштва за осигурање и актуелном стању на тржишту осигурања.

Сарадња са Министарством унутрашњих послова Републике Српске заснивала се на достављању информација и података у складу са законом.

Сарадња Агенције са другим институцијама сектора осигурања из БиХ заснивала се на законом успостављеној обавези:

- достављања статистичких података Агенцији за осигурање у БиХ, потребних за израду билтена „Статистика тржишта осигурања БиХ“ и
- размјене информација, добијених у надзору пословања филијала друштава са сједиштем у другом ентитету, са Агенцијом за надзор осигурања ФБиХ.

Поред наведеног, интензивирани су активности сарадње Агенције са Агенцијом за надзор осигурања ФБиХ у сврху унапређења размјене информација и спровођења надзора међуентитетског пружања услуга осигурања, из чега је проистекло, како је наведено у поглављу 4.1. овог извјештаја, потписивање Протокола о узајамној сарадњи и размјени информација у регулацији и надзору у сектору осигурања. Такође, покренуте су и активности заједничке припреме подзаконског акта и методологије за провођење надзора у међуентитетском пружању услуга осигурања.

Сарадња Агенције са Биром зелене карте у БиХ, која је започета у претходним извјештајним периодима, у вези испуњавања услова за приступање Мултилатералном гарантном споразуму¹¹ је успјешно завршена, те се чека гласање Европске комисије о почетку примјене. Поред наведеног, фокус

¹¹ Мултилатерални гарантни споразум има за основ признавање регистарске ознаке као доказа о постојању осигурања од аутоодговорности приликом уласка моторног возила које се налази на територији једне од држава потписнице на територију друге државе потписнице овог споразума.

сарадње са Бироом зелене карте у БиХ је био на разматрању информационе платформе о издатим полисама аутоодговорности, те на питањима везаним за третман средстава резервног фонда Бироа зелене карте у БиХ и фонда за накнаду штета Бироа зелене карте у БиХ.

Путем свог представника у Радној групи за извјештавање и имплементацију међународних обавеза из области спречавања прања новца и финансирања терористичких активности, именованог од стране Владе Републике Српске, Агенција прати и извјештава о активностима у вези са провођењем међународних обавеза из ове области. Поред наведеног, Агенција, у складу са Закључком Владе Републике Српске број: 04/1-012-2-1402/16 од 16.06.2016. године, учествује у раду радних тијела која проводе: „Процјену пријетње од ризика прања новца и финансирања тероризма у Босни и Херцеговини“, те врши надзор и праћење провођења Акционог плана кроз прикупљање и анализу података и информација.

4.4.2. Сарадња са иностраним институцијама

У оквиру сарадње са иностраним супервизорима, у извјештајном периоду, остварена је сарадња са:

- супервизорима у оквиру CESEE иницијативе (Central, Eastern and South-Eastern European Insurance Supervision Initiative), а у оквиру које су, на редовном састанку, разматране могућности управљања квалитетом и контролним активностима у вези са примјеном нове директиве ЕУ о дистрибуцији осигурања, начини и изазови у процесу обраде и ликвидације штета, ризик прања новца и борба против финансирања тероризма у осигурању, реосигурање у условима директиве Солвентност II, те размијењена искуства са супервизорима из региона,
- Агенцијом за надзор осигурања Републике Сјеверне Македоније, кроз учешће на регионалној актуарској конференцији на тему инклузивног осигурања, која се одржала у оквиру међународног форума из осигурања у Скопљу,
- Агенцијом за надзор осигурања Републике Словеније, кроз размјену података о лицима на значајном положају у друштвима за осигурање и
- Хрватском агенцијом за надзор финансијских услуга, кроз размјену података о стицању квалификованог удјела у друштву за осигурање.

Сарадња са иностраним институцијама и струковним удружењима остваривана је и путем учешћа представника Агенције на:

- XVII међународном симпозијуму, у организацији Удружења актуара Србије и Економског факултета, на тему: „Осигурање на прагу IV индустријске револуције“,
- регионалној конференцији о финансирању смањења ризика од катастрофа у организацији развојног програма Уједињених нација (UNDP) и
- радионици на тему: „On-site banking supervision“ у организацији Center of Excellence in Finance из Љубљане.

Поред континуираног учешћа у едукативним активностима организованим у оквиру IPA 2013 Twinning пројекта „Поддршка борби против прања новца“, број: BA 13 IB JH 0, који финансира Европска унија, представници Агенције су учествовали и на конференцији под називом „Подизање свијести о превенцији и борби против прања новца и финансирања тероризма“, организованој први пут у Босни и Херцеговини.

Треба истаћи да се Агенција сусреће за низом проблема приликом реализације активности међународне сарадње, односно приликом идентификације у међународним односима као једине институције надлежне за надзор осигурања учесника на тржишту осигурања Републике Српске и законом овлашћене да потписује међународне споразуме о сарадњи из области осигурања. Проблеми произилазе из начина тумачења одредбе члана 9. Закона о Агенцији за осигурање у БиХ ("Службени гласник БиХ", бр. 12/04), који садржи одредбе о међународним односима, при чему се не узима у обзир цјелокупан законски оквир из области осигурања у РС, ФБиХ и БиХ, али и из представљања Агенције за осигурање у БиХ приликом остваривања међународне сарадње. Наведено је, поред осталог, и узрок што Агенција није још примљена у Међународну асоцијацију супервизора у осигурању (IAIS) и нису потписани меморандуми о сарадњи са супервизорима из земаља, иако је Агенција предузимала активности засноване на законском оквиру.

Независно од наведеног, Агенција активно учествује на међународним конференцијама, те указује на законску улогу, овлашћења у сектору осигурања и на активности које проводи. Такође, Агенција је, у овом извјештајном периоду, поново поднијела пријаву за чланство у IAIS, у којој су наведене надлежности и основ за пријем у чланство, будући да је у међувремену дошло до персоналне промјена у управљачким структурама унутар ове организације.

4.5. Едукација и повећавање јавне свијести о значају осигурања

Као и претходних година, Агенција је организовала едукацију и испитни рок за полагање стручног испита, који је потребан за добијање овлашћења за обављање послова заступника у осигурању и брокера у осигурању. Едукација је обухватала програм предвиђен прописима. Стручни испит је положило 45 кандидата, а имена кандидата који су положили стручни испит објављена су на интернет страници Агенције.

За потребе едукације учесника на тржишту осигурања, а у циљу јачања професионалних стандарда, Агенција је, у сарадњи са Удружењем актуара Републике Српске, у извјештајном периоду организовала семинар на тему: „Asset-liability management for insurance companies in a Solvency I environment“

У циљу успјешније примјене прописа о спречавању прања новца и финансирања терористичких активности, Агенција прати и утврђује потребе за едукацијом обвезника из области осигурања, те у сарадњи са другим институцијама Републике Српске и струковним удружењима организује семинаре и радионице из ове области. За потребе едукације учесника на тржишту осигурања, а у циљу јачања професионалних стандарда, Агенција је учествовала на 11. Форуму спречавања прања новца, финансирања терористичких активности и борбе против корупције на тему: „Процјена ризика од прања новца, финансирања терористичких активности и корупције“, у оквиру које је представник Агенције одржао и презентацију у вези са наведеном темом.

Представници Агенције су, на семинару: „Праксе интерне ревизије у јавном и финансијском сектору у БиХ“, одржали предавање на тему „Функција интерне ревизије у друштву за осигурање“, у оквиру које је указано на потребу унапређења интерне ревизије у друштвима за осигурање, однос са другим контролним функцијама, те на улогу интерне ревизије као битног сегмента система управљања у друштвима за осигурање према захтјевима Солвентности II.

У оквиру активности повећању јавне свијести о значају осигурања, Агенција је припремила за издавање два информатора, и то:

- Информатор - Обавезно осигурање од аутоодговорности (садржи основне информације о обавези закључивања и покрићу осигурања од аутоодговорности, те о правима трећих оштећених лица која претрпе штету проузроковану употребом моторног возила, као и кратку информацију о предстојећој либерализацији премија/цијена у овој врсти осигурања) и
- Информатор - Осигурање од незгоде (садржи основне информације о осигурању незгоде, због чега је ово осигурање потребно, које су најзначајније тзв. подврсте осигурања незгоде, те о правима по основу закљученог осигурања од посљедице незгоде када се деси осигурани случај).

Издавање ових информатора је планирано за другу половину 2019. године.

Информисање и едукација учесника на тржишту осигурања и јавности вршена је у оквиру сарадње са медијима, те путем интернет странице Агенције редовним објављивањем:

- извјештаја о стању у сектору осигурања и извјештаја о раду Агенције и
- усвојених подзаконских аката.